

Markorganismer och markhälsa

Katarina Hedlund - Lunds universitet

Mark & ekosystemtjänster

Markorganismer

Aktiviteter, mångfald
och biomassa

Bakterier bryter ner
växtmaterial

Daggmaskars
grävande

Funktioner

Aggregatstruktur
Nitrifikation
Biologisk resistens
Kollagring
Vattenrening

Växtbiomassa

Ekosystemtjänster

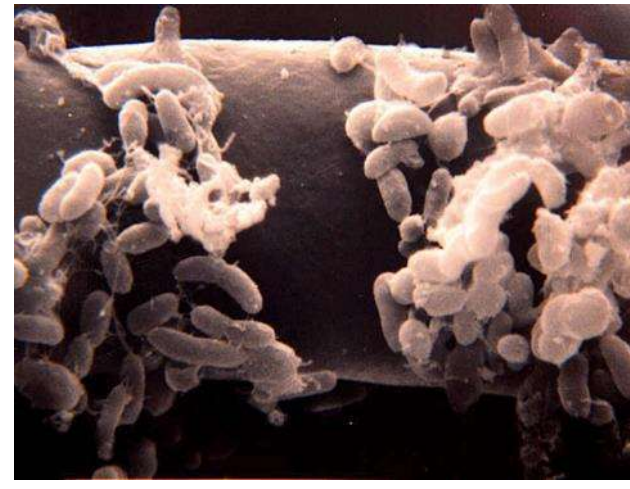
Vattenreglering
Näringsretention
Biotisk resistens
Klimatreglering
Rent vatten
Mat
Foder
Fiber

Markorganismen

Mångfald i marken

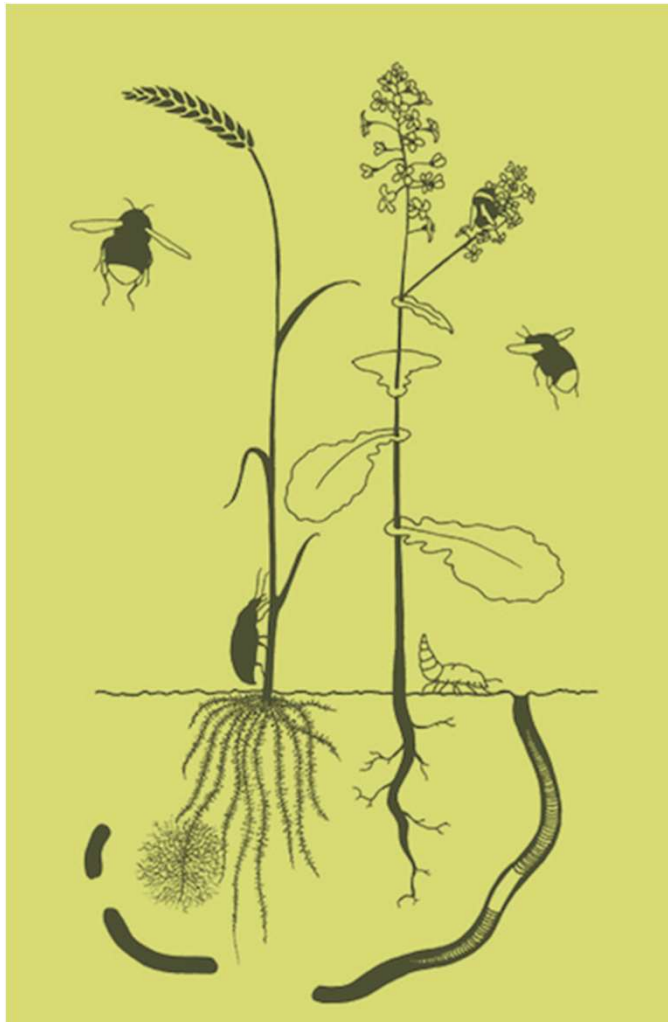

Svampar och bakterier

- 98 % av alla organismer i marken
 - Lagrar och omsätter kol och kväve
 - Omvandlar ammonium till nitrat
 - Vissa fixerar kväve från luften till växten
-
- 1 g jord innehåller miljarder bakterier och km av svamphyfer

Arbuskulär mykorrhiza

- Svamp som ger växten näring (P)
- Gör jordaggregat
- Tar ner kol från växten till marken
- Tar upp vatten till växten
- Finns ner till 2 m

Nematoder

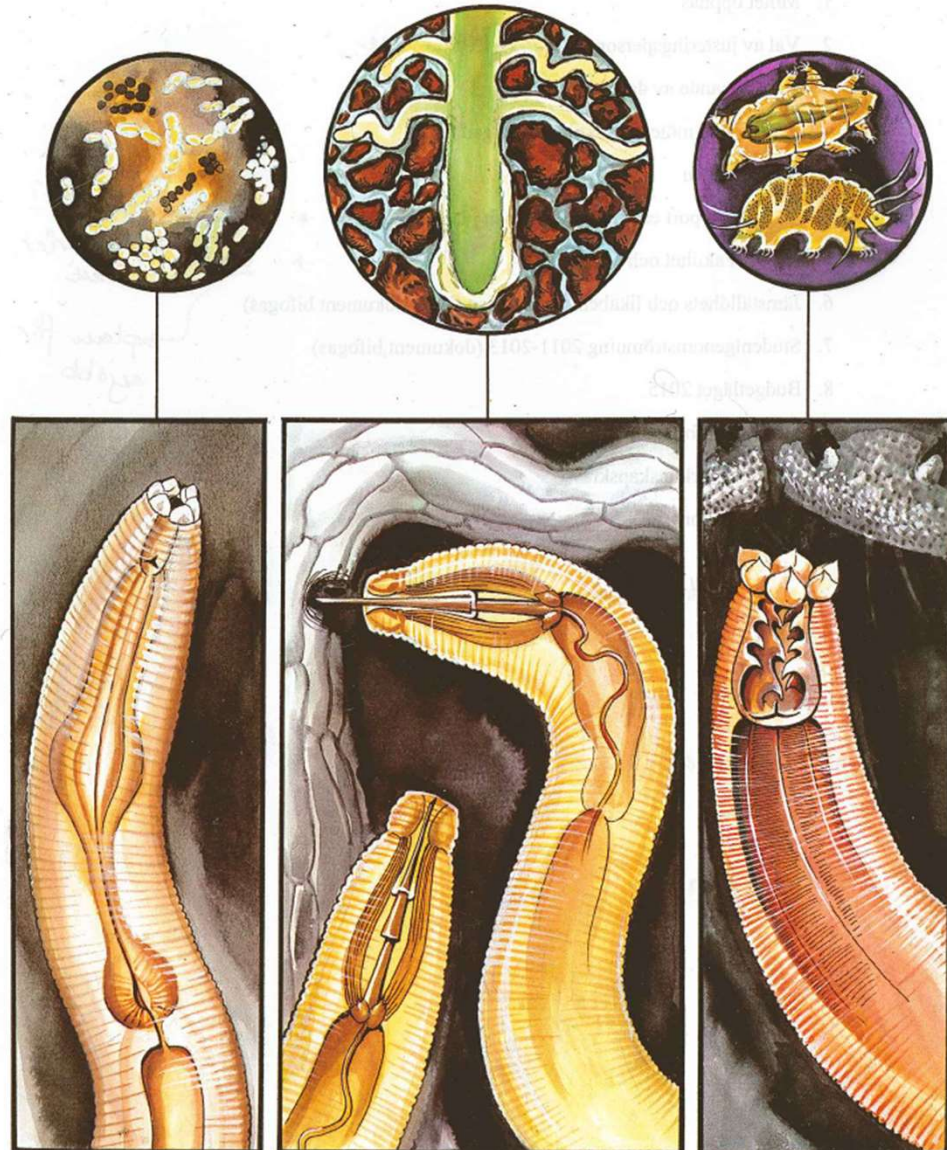
Lever av:

Växtrötter

Bakterier

Svamp

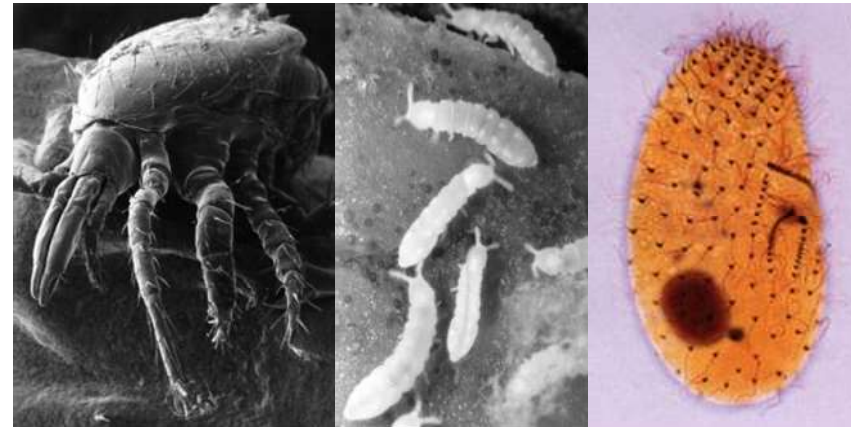
Andra djur

Markdjur påskyndar kretslopp

Äter svamp bakterier
eller varandra

Högre mullhalt
– fler markdjur

Kvalster, Hoppstjärtar, Protozoer

Markorganismer och markhälsa

4 länder

Storbritannien

Sverige

Tjeckien

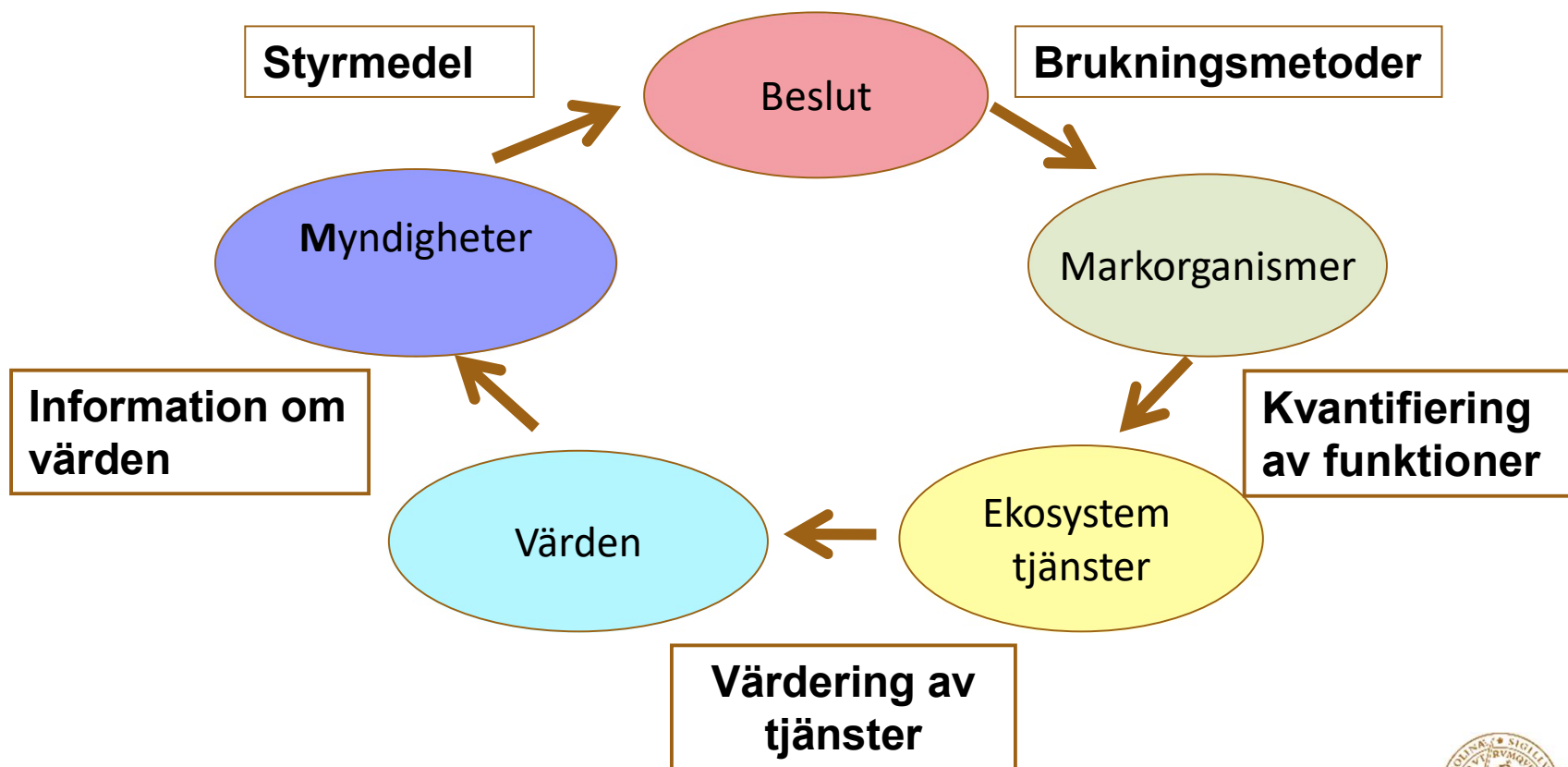

Grekland

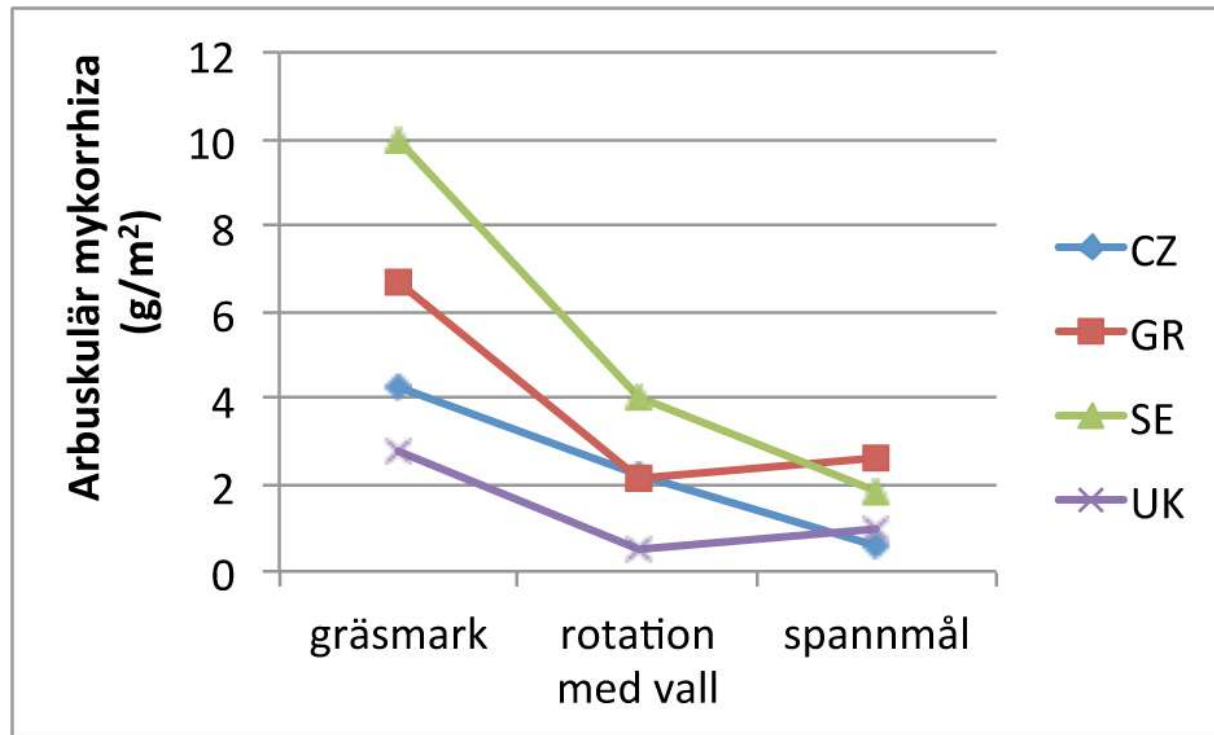

LUNDS
UNIVERSITET

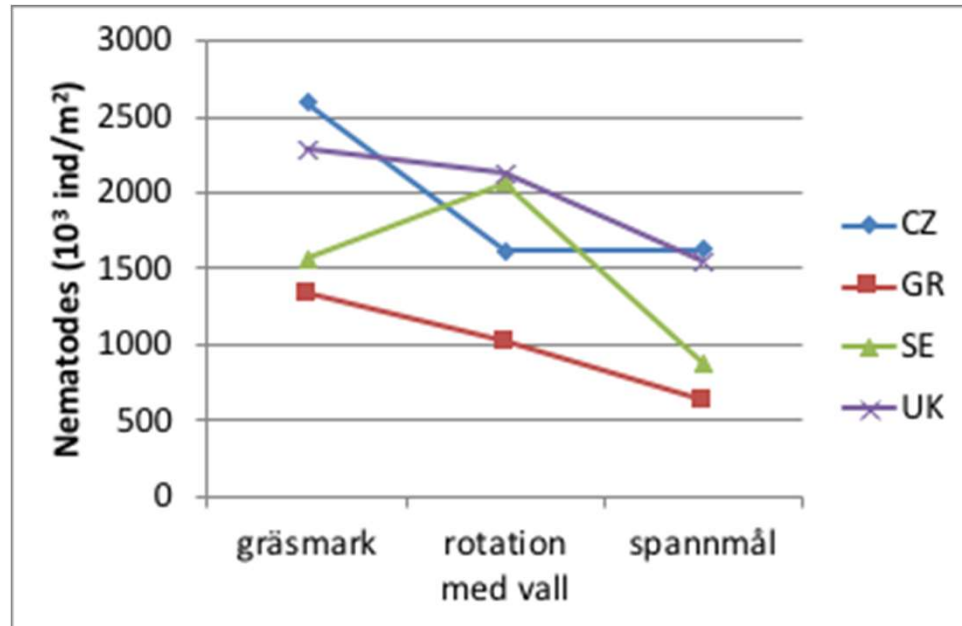
Markhälsa och beslutsfattande

Mykorrhiza och brukningsmetoder

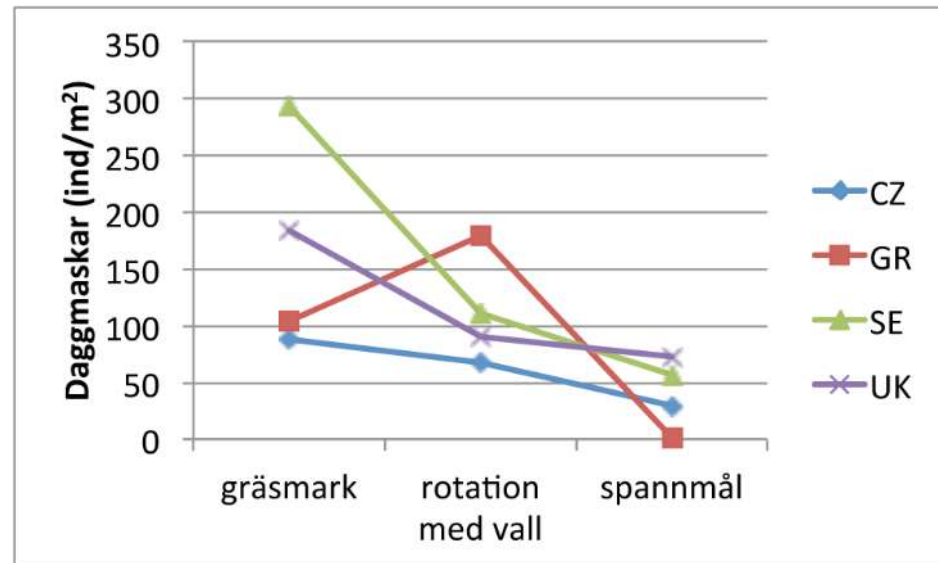

Bakterieätande nematod

Daggmaskar och brukningsmetoder

- Gräver gångar
- Gör jordaggregat
- Blandar jordlager
- Underlättar för växtrötter
- Finns ner till 2 m

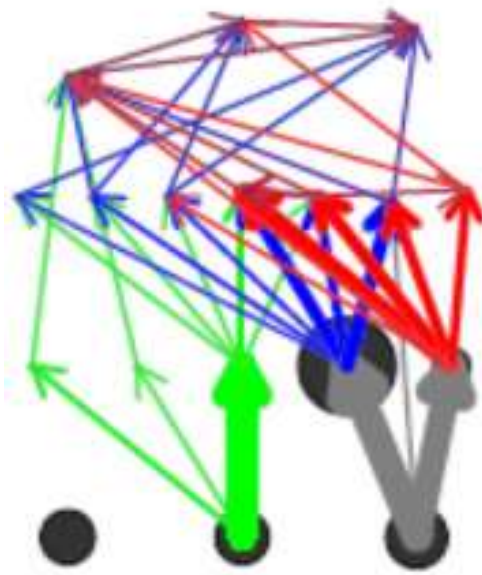

Aggregatstruktur och vatten

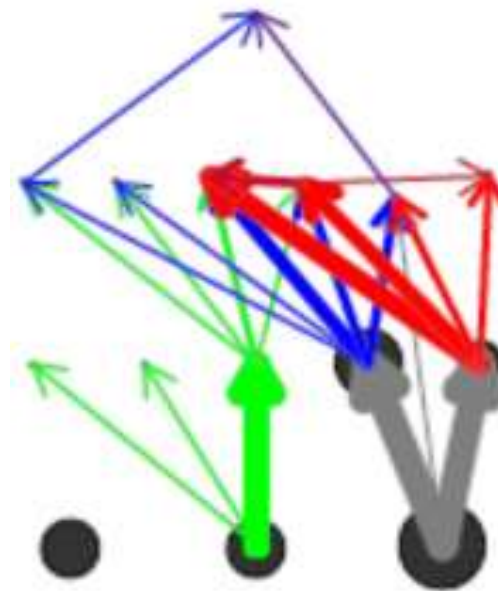

LUNDS
UNIVERSITET

Födovävar – nätverk av energiöverföring

Gräsmark

Vetefält

Markdjur

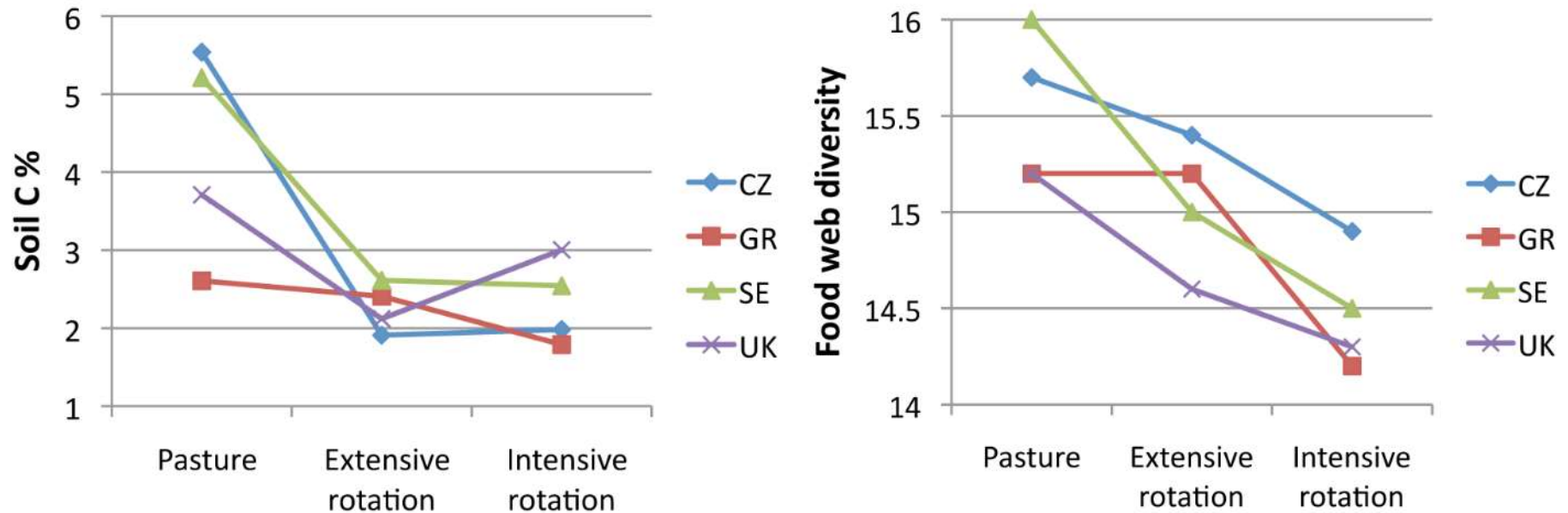
Svamp/ Bakterier

Mull/kolkälla

LUNDS
UNIVERSITET

Kolhalt och markorganismer

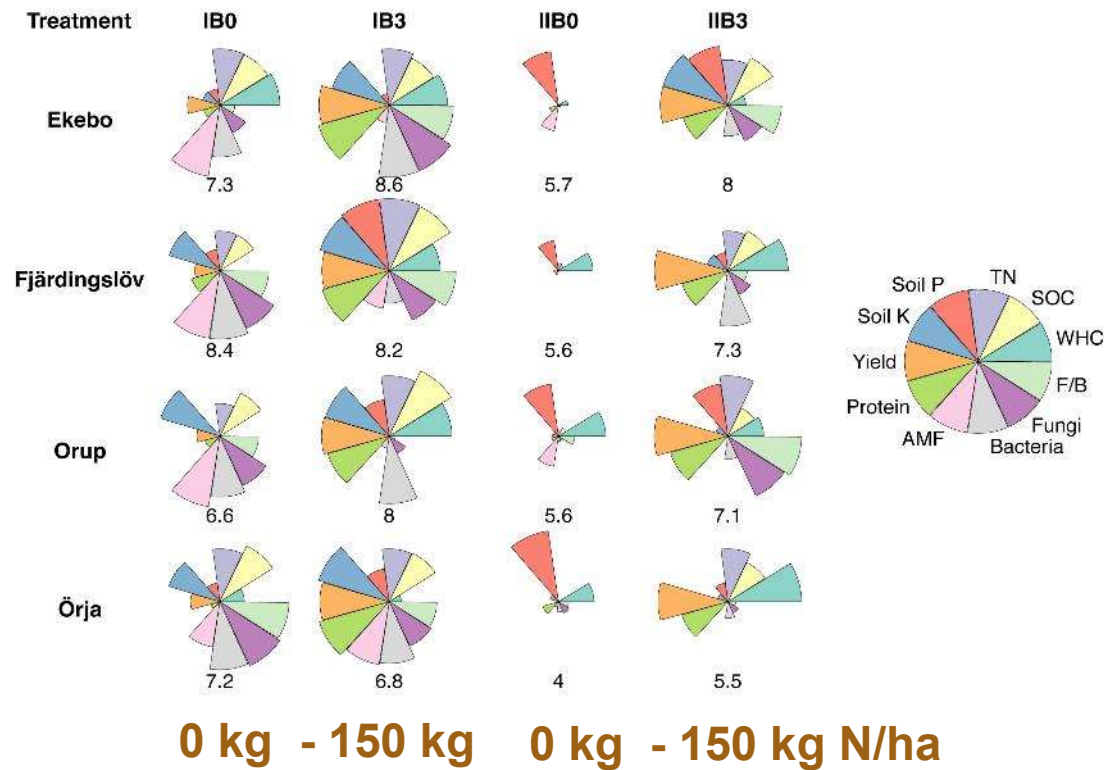
Tsiafouli et al Global Change Biology 2014

LUNDS
UNIVERSITET

Växtföljder och ekosystemtjänster

Bördighetsförsök Skåne med vall utan vall

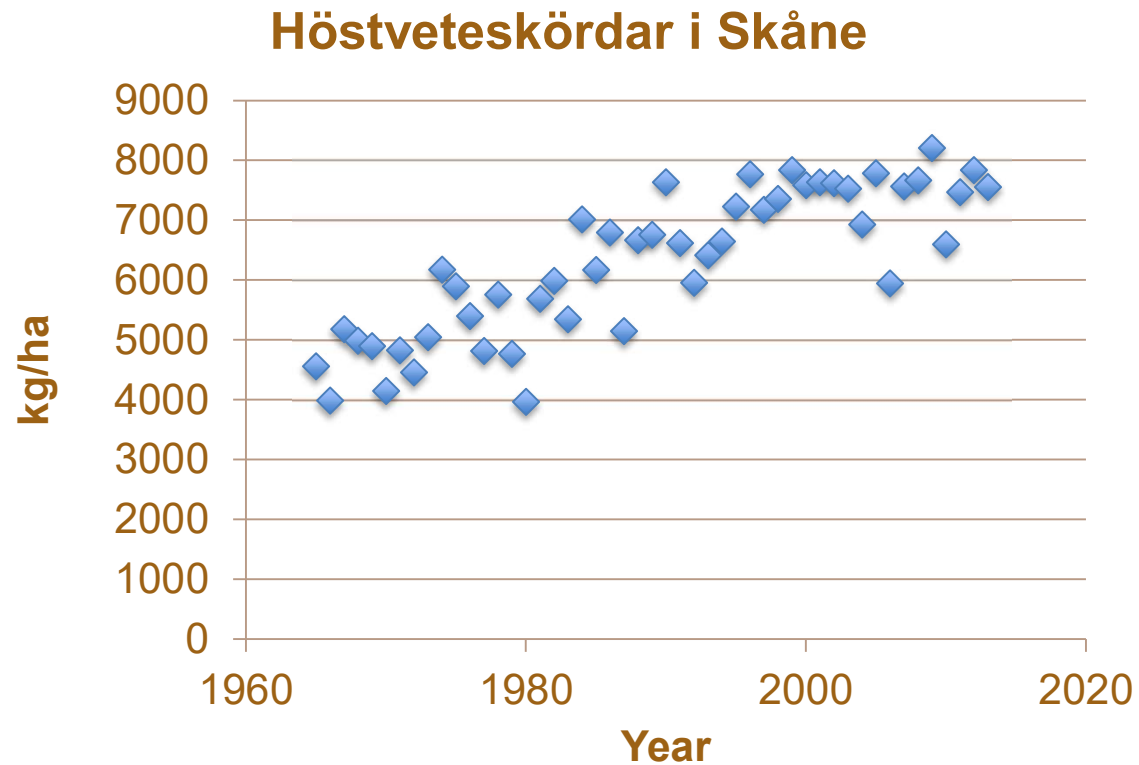

Albizua et al 2015 Applied Soil Ecology

LUNDS
UNIVERSITET

Försäkring mot extremväder

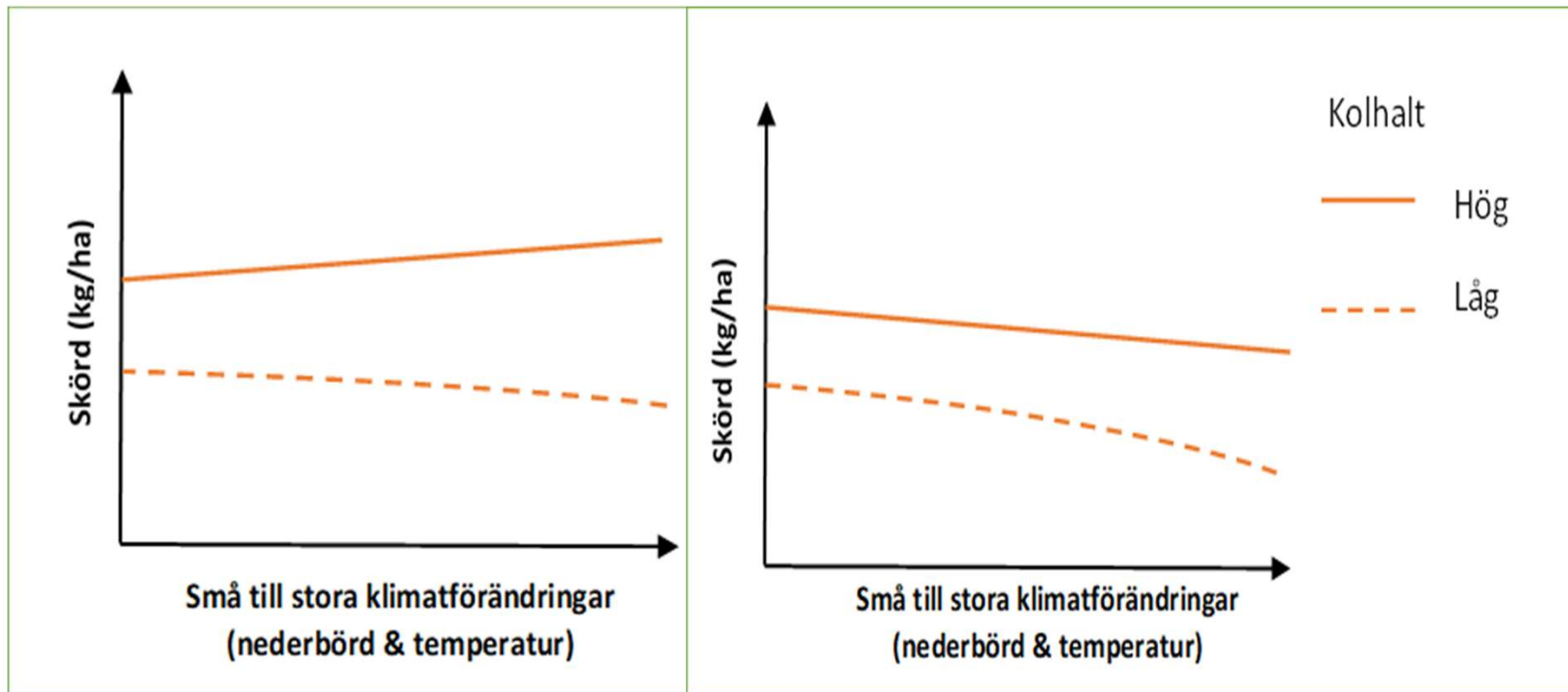

Bördighetsförsöken

LUNDS
UNIVERSITET

Markkol och extremt väder

Vete

Vårkorn

Droste et al 2020 Environmental Research Letters.

LUNDS
UNIVERSITET

Jordbruk markdjur och kolhalt

Vad kan vi göra?

- Kombinera odlingsmetoder
- Reducera markbearbetning
- Markytan täckt av växlighet
- Växtföljder med gräs/ärtväxter

Vad får vi för tjänster?

- Reducerad risk vid extremt väder
- Lägre mängd gödningsbehov
- Högre skördar

Lästips:

Kolinlagring – en försäkring i ett förändrat klimat

https://agrifood.se/Files/AgriFood_PB20217.pdf

Detta är en sammanfattning av studien som nämns i bild 19.